

M-39/2009 Álit 30. júní 2009

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 30. júní 2009 gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-39/2009:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 2. júní sl. bað X, hér eftir einnig nefndur álitsbeiðandi, um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna meintra galla á lakki á bifreiðinni A, sem hann keypti af fyrirtækinu Y. Álitsbeiðandi gerir þá kröfu að seljandi geri við lakkskemmdirnar sér að kostnaðarlausu og útvegi sér aðra bifreið meðan á viðgerðinni standi.

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Kæruneftndin gaf seljanda kost á andsvörum með bréfi, dags. 3. júní sl., og bárust þau 10. júní. Með bréfi, dags. 15. júní, var álitsbeiðanda gefinn kostur á að gera athugasemdir við andsvörin og frestur til þess til 22. júní. Engar athugasemdir bárust. Með bréfi, dags. 24. júní sl., var aðilum tilkynnt að kæruneftndin hefði tekið málið til afgreiðslu.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Í álitsbeiðni kemur fram að bifreiðin A hafi fyrst verið skráð 21. júlí 2005. Samkvæmt upplýsingum álitsbeiðanda keypti hann bifreiðina síðar af Y.

Álitsbeiðandi kveðst hafa orðið var við þegar hann hafi verið að bóna bifreiðina eftir páskana (vætanlega þá síðustu) að lakk hafi verið farið að flagna af hluta afturhlerans án þess að til hafi komið skemmd af sínum völdum. Hann hafi haft samband við starfsmann seljanda sem hafi sagt sér að það vandamál væri þekkt á þessari tegund bifreiða. Seljandi hafi þó talið að þetta væri ekki galli á bifreiðinni því að hún væri eldri en 2 ára og framleiðandi hefði ekki innkallað bifreiðir af þessum ástæðum. Álitsbeiðandi segist telja að um galla sé að ræða samkvæmt 27. gr. laga nr. 48/2003.

IV

Andsvör gagnaðila

Í andsvörum seljanda segir að bifreiðin hafi verið seld með 3ja ára lakkábyrgð vegna allra galla í lakki yfirbyggingar hennar af völdum framleiðslu- eða efnisgalla. Ábyrgðin á lakkinu hafi því runnið úr 21. júlí 2008 eins og greini í þjónustubók bifreiðarinnar. Framleiðandinn hafni því ábyrgð eftir þennan tíma eins og tilgreint sé í ábyrgðarskilmálum. Þá segir að bifreiðin hafi verið seld með 12 ára ábyrgð framleiðanda vegna gegnumryðs sem gildi fyrir málmplötuþil í yfirbyggingu sem ryðgi í gegn innan frá vegna framleiðslu- eða efnisgalla sé bifreiðin færð til skoðunar hjá viðurkenndum þjónustuaðila einu sinni á ári. Skemmdin á afturhlera bifreiðarinnar falli ekki undir þessa ábyrgð þar sem ekki sé um að ræða gegnumryð innan frá. Þá segir í andsvörunum að í þjónustubók, sem fylgi bifreiðinni við nýskráningu, að skyldur eiganda varðandi lakk- og gegnumryðsábyrgðina séu eftirfarandi:

- a. Kynna sér allar leiðbeiningar um umhirðu og viðhald ökutækisins samkvæmt eigandahandbók.
- b. Láta framkvæma árlega lakkskoðun.
- c. Þvo og bóna ökutækið reglulega; fjarlægja tafarlaust salt, sand, vega- og olútjöru, trjákvöðu, fugladrit og önnur hugsanleg skaðleg efni.
- d. Lagfæra um leið allar yfirborðsskemmdir á eigin kostnað.

Þá segir eftirfarandi orðrétt í álitsbeiðninni:

„Bifreiðin A kom reglulega til Y. til þjónustu og eftirlits samkvæmt fyrirmælum framleiðanda frá afhendingardegi til fyrsta eiganda þar til bifreiðin var ekin um 37.500 km í september 2007. Í þessi skipti sem bifreiðin var þjónustuð hér bar ekki á galla á lakki umrædds svæðis. Frá þeim tíma hefur bifreiðin ekki verið í eftirliti/þjónustu hjá okkur eða við haft af henni afskipti þar til í apríl 2009 er óskir komu fram um umrædda lakkviðgerð á kostnað framleiðanda.

Samantekt:

Framleiðandi A (B) veitir víðtækari ábyrgð á lakki bifreiðarinnar að uppfylltum ákv. skilyrðum en kveðið er á um í lögum um lausafjárkaup (2000 nr. 50 16. maí) [Í símtali formanns kæruneftdarinnar við framkvæmdastjóra þjónustusviðs Y. sagðist hann hafa ætlað að vitna til laga nr. 48/2003 en ekki laga nr. 50/2000 og væri því hér um misritun að ræða] varðandi galla og tímamörk kaupanda til að bera við galla á söluhlut. Umræddur ábyrgðartími framleiðanda (3 ár) er liðinn í tilfelli A og á þessum forsendum hafnar því Y. f.h. framleiðandans ábyrgðarviðgerð á umræddri skemmd.“

V

Skoðun á meintum galla

Formaður kæruneftdarinnar skoðaði meintan galla á bifreið álitsbeiðanda 24. júní sl. Á litlum nær kringlóttum bletti, ca 2,5-3 cm í þvermál vinstra megin neðan við handfang á afturhlera bifreiðarinnar hefur lakkið losnað og dottið af þannig að þar er ólakkaður blettur. Upp með handfanginu vinstra megin er lakkið farið að losna frá á mjóu svæði en ekki farið af. Álitsbeiðandi sagði að afturhleri bifreiðarinnar væri úr áli. Þegar formaður nefndarinnar hafði samband við seljanda var fullyrt að þetta væri ekki rétt, hlerinn væri úr stáli. Við skoðun á lakklausa blettinum sást vera eins konar tæring í málminum, ekki djúp, sem vel hefur getað valdið því að lakkið losnaði frá á þessu svæði. Lakkið annars staðar á bifreiðinni en á framangreindum tveimur stöðum á afturhleranum sýndist vera í ágætu ástandi og bar ekki vott um slæma hirðu.

VI

Niðurstaða kæruneftdarinnar

Kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og Y. falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. III. kafla laga nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup, 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa.

Í 1. gr. laga nr. 48/2003 segir eftirfarandi:

Lög þessi gilda um neytendakaup að svo miklu leyti sem ekki er á annan veg mælt fyrir í lögum.

- Með neytendakaupum er átt við sölu hlutar til neytanda þegar seljandi eða umboðsmaður hans hefur atvinnu sína af sölu.
- Með neytanda er átt við einstakling sem kaupir söluhlut utan atvinnustarfsemi.
- Umboðsmaður seljanda sem hefur atvinnu sína af sölu er samábyrgur seljanda vegna skyldna hans, nema neytanda hafi verið bent sérstaklega á að umboðsmaðurinn sé aðeins milliliður og ekki samábyrgur seljandanum. Samábyrgðin gildir ekki þegar seljandi sjálfur annast sölu.
- Lög þessi gilda einnig um skipti eftir því sem við getur átt.

Ekkert er komið fram um að álitseiddandi hafi keypt bifreiðina A til atvinnustarfsemi og telst hann því neytandi í skilningi 3. mgr. 1. gr. laga nr. 48/2008. Y. hefur atvinnu af því að selja bifreiðar og samkvæmt þessu tvennu falla viðskipti aðila því undir neytendakaupalögum nr. 48/2003, en ekki lausafjárkaupalög nr. 50/2000, sem þau myndu hafa gert hefði bifreiðin verið keypt til atvinnustarfsemi.

Samkvæmt 1. mgr. 3. gr. laga nr. 48/2003 eru þau ófrávikjanleg, en þar segir eftirfarandi:

- Ekki er heimilt að semja um eða bera fyrir sig kjör sem eru neytanda óhagstæðari en leiða mundi af lögum þessum.

Þetta ákvæði leiðir til þess að ekki verður farið eftir sérstökum skilmálum sem seljandi kann að setja um bótaskyldu sína vegna galla á söluhlut þrengi þeir þann rétt sem neytandi á samkvæmt lögum nr. 48/2003. Þjóði hins vegar seljandi eða semji aðilar um betri kjör en í lögnum greinir eru þeir samningar gildir.

Kæruneftndin álitur að byggja megi á því að skemmdir þær sem eru á lakki bifreiðar álitseiddanda stafi af því að málmurinn sem lakkið var á hafi byrjað að tærast af einhverjum ástæðum og lakkið því losnað frá. Allar líkur eru á að hið sama sé að gerast þar sem losnað hefur um lakkið það ekki enn losnað frá að fullu. Ekkert bendir til þess að þetta hafi gerst vegna sérstakra utan að komandi atvika.

Í b-lið 2. mgr. 15. gr. laga nr. 48/2003 segir að leiði ekki annað af samningi skuli söluhlutur:

„hafa þá eiginleika til að bera sem neytandinn mátti vænta við kaup á slíkum söluhlut að því er varðar endingu og annað.“

Í 17. gr. laganna segir að hlutur sé gallaður sé hann ekki í samræmi við þær kröfur sem fram koma í 15. gr.

Það er álit kæruneftndarinnar að lakkskemmdina á bifreið álitseiddanda verði að skoða sem galla í skilningi framangreindra lagaákvæða, enda verður ekki með nokkru móti séð að þeir stafi frá utan að komandi atvikum eða vanhírðu álitseiddanda.

Í 1. og 2. mgr. 27. gr. laga nr. 48/2003 segir:

- Ef söluhlutur er gallaður ber neytanda að tilkynna seljanda um að hann muni bera gallann fyrir sig án ástæðulauss dráttar frá því að hann varð galla var eða mátti verða hans var. Frestur neytanda til að leggja fram kvörtun er aldrei styttri en tveir mánuðir frá því að hann varð galla var.
- Ef neytandi leggur ekki fram kvörtun innan tveggja ára frá þeim degi er hann veitti söluhlut viðtöku getur hann ekki borið gallann fyrir sig síðar. Ef söluhlut, eða hlutum

hans, er ætlaður verulega lengri endingartími en almennt gerist um söluhluti er frestur til að bera fyrir sig galla fimm ár frá því að hlutnum var veitt viðtaka. Þetta gildir ekki ef seljandi hefur í ábyrgðaryfirlýsingu eða öðrum samningi tekið á sig ábyrgð vegna galla í lengri tíma ...

Enda þótt lakk á bifreið sé tiltölulega viðkvæmur hluti hennar og ending þess geti farið eftir ýmsu, s.s. notkun og hirðingu, er að áliti kærunefndarinnar um að ræða galla á bifreið álitsbeiðanda sem ekki verður rakinn til slíkra aðstæðna heldur til eiginleika bifreiðarinnar sjálfrar, þ.e. að eitthvað hafi verið að því efni sem til smíðinnar var notað eða hugsanlega smíðinnar sjálfrar. Það er álit kærunefndarinnar að álitsbeiðandi hafi mátt vænta þess galli af þessu tagi kæmi ekki fram á fyrstu fimm árum af notkunartíma bifreiðarinnar, þ.e. að lakkið hafi að þessu leyti átt að endast í 5 ár, og af þeim sökum hafi frestur til að kvarta undan gallanum ekki verið liðinn þegar hann kvartaði við seljanda sem var í apríl 2009 eftir því sem kemur fram í andsvörum seljanda. Samkvæmt því sem að framan segir er það álit kærunefndarinnar að álitsbeiðandi eigi rétt til þeirra úrbóta sem hann krefst, sbr. ákvæði b-liðar 1. mgr. 26. gr. laga nr. 48/2008. Þær úrbætur eiga að fara fram í samræmi við ákvæði 1. mgr. 30. gr. laga nr. 48/2003, þ.e. án kostnaðar og verulegs óhagræðis fyrir álitsbeiðanda, innan hæfilegs tíma og þannig að álitsbeiðandi fái bætt útgjöld sín úr hendi seljanda.

Álitsbeiðandi hefur gert kröfu til þess að seljandi leggi sér til bifreið á meðan viðgerð á lakki bifreiðar hans stendur. Að áliti kærunefndarinnar er réttmæti þeirrar kröfu undir því komið hve langan tíma viðgerðin kann að taka sbr. ákvæði 3. mgr. 30. gr. laga nr. 48/2003 en þar segir eftirfarandi:

„Ef úrbætur eða ný afhending seljanda hafa það í för með sér að neytandi getur ekki notað söluhlut í meira en eina viku getur neytandi krafist þess að fá sambærilegan hlut til umráða á kostnað seljanda. Þetta á þó aðeins við ef krafan telst sanngjörn með hliðsjón af þörfum neytandans og þeim kostnaði og óhagræði sem það hefur í för með sér fyrir seljanda.“

Samkvæmt ofangreindri málsgrein þarf Y. ekki að leggja álitsbeiðanda til bifreið á meðan viðgerðinni stendur sé ljóst að hún taki skemmri tíma en eina viku. Málsgreinina verður hins vegar að skilja svo að fyrirtækinu sé skylt að leggja álitsbeiðanda til bifreið frá upphafi viðgerðarinnar sé vitað fyrirfram að hún taki lengri tíma en viku og alla vega strax eftir að vika er liðin, enda getur slík krafa að áliti kærunefndarinnar ekki talist ósanngjörn gagnvart Y, sbr. síðari málslíð 3. mgr. 30. gr. Þetta ákvæði þarf þó ekki að koma í veg fyrir að álitsbeiðandi geti ekki átt rétt á að fá greidd útgjöld sem stafa af því að viðgerðin hafi, að öðru leyti en 3. mgr. nær til, haft í för með sér verulegt óhagræði fyrir álitsbeiðanda, sbr. 1. mgr. 30. gr. laga nr. 48/2003 sem fyrr er getið. Hins vegar er kærunefndinni ekki unnt að taka nánari afstöðu til þess þar sem atvik liggja ekki fyrir.

Kærunefndin telur rétt að taka fram að þar sem í áliti þessu er fallist á kröfur álitsbeiðanda á grundvelli ákvæða neytendakaupalaga er ástæðulaust að taka afstöðu til þess hvort álitsbeiðandi hefði átt sama rétt samkvæmt þeim skilmálum sem seljandi lýsir í andsvörum sínum að gildi um ábyrgð hans á lakkskemmdum eða ekki.

VII Álitsorð

Seljanda, Y, ber að gera við galla á lakki á afturhlera á bifreið álitsbeiðanda, X, A án verulegs óhagræðis fyrir hann.

Friðgeir Björnsson
formaður

Guðrún Björk Bjarnadóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir